

מעדותה של פרקל בלומה על הסגירה לגטו בביסטריצה, רומניה

- ש. כמה זמן לפני שנכנסתם לגטו התחילו הגזרות, התחילה שנאה?
- ת. כמה חודשים או שנה, לא יודעת. הייתי קטנה.
- ש. בת כמה היית אז?
- ת. ארבע עשרה.
- ש. בערך בשנת 1940 מתחילות הצרות?
- ת. יהודים כבר היו בצרות. היתה כבר אנטישמיות. הרגשנו שבפולין יש צרות.
- ש. איך הרגשתם? שמעתם?
- ת. אני זוכרת שאמא שלי תמיד היתה אומרת: בפולין יש אנטישמיות, אוי ואבוי, שלא תגיע אלינו גם. לא ידעתי מה קורה.
- ש. אבל שמעת שהולך משהו?
- ת. ודאי.
- ש. אבל את עצמך, הרגשת אנטישמיות? ברחוב הרביצו לך?
- ת. לא, לא.
- ש. במה זה התבטא?
- ת. לפני זה חיינו טוב. עבדתי, למדתי, ונסעתי הביתה ואבא כבר לא היה, לקחו אותו לאוקראינה.
- ש. את אבא לקחו לאוקראינה ב-1942. עד 1942 הוא היה בבית, ואת לא בבית. את יודעת רק מה שנעשה בעיר.
- ת. מה שהיה שם לא ידעתי. לא הייתי עם ההורים. אבא לא חזר אף פעם, ואת אמא לקחו לגטו שמה. ואני ואחותי נכנסנו לגטו באותה עיר ביסטריצה.
- ש. את זוכרת מתי נכנסתם לגטו?
- ת. הייתי בת שמונה עשרה באושוויץ.
- ש. יום אחד בהיר לוקחים אתכם לגטו?
- ת. זה פתאום. פתאום הז'נדרמים של הונגריה נכנסו ואמרו: עוד שעה אנחנו צריכים להיות בחצר של בית הכנסת. ואז מה עושים, הלכתי עם אחותי יחד, והמשפחה לקחה כמה דברים, היו להם ילדים. הם סגרו את הדלת, סחבו אותנו לגטו.
- ש. מה קורה בחצר בית הכנסת?
- ת. שמה היה הגטו. שמה היו עשרת אלפים איש, גם מהכפרים בסביבה, סחבו את כולם, סחבו לשם.
- ש. ואיך היה בחצר בית הכנסת?

ת. עשרת אלפים איש היו צפופים.

ש. איך חיים שם?

ת. לא היו חיים. אנחנו היינו צעירים וצעירות, אז אנחנו עוד הסתדרנו. אבל המשפחות עם הילדים זה היה קשה. לקחו אותנו משמה, אספו אותנו בחצר בית הכנסת, ואחר כך הביאו אותנו למקום בשדה, סגור, ושם היה הגטו.

ש. הרביצו לכם?

ת. לא לא.

ש. הלכתם ברגל?

ת. כן. ההונגרים דיברו הונגרית, ואמרו לנו בהונגרים: לוקחים להרוג אתכם.

ש. הם אמרו לכם את זה בדרך?

ת. כן, אני זוכרת את זה. הם עשו צחוק, היינו צעירות. הם אמרו: את יודעת לאן לוקחים אתכם? להרוג אתכם. לא ידענו מי ומה ואיפה. והיינו לבד אני ואחותי.

ש. כמה זמן הייתם בגטו?

ת. לא הרבה זמן, חודש חודשיים.

ש. איך חייתם שם? מי נתן לכם אוכל?

ת. לקחו מהבית כמה שהיה אפשר. לקחו חבילות. המשפחות לקחו עשרה קילו, לקחו מה שהיה. ומזה חיו עד שיצאו מהגטו.

ש. הרביצו לכם בגטו?

ת. לא, הז'נדרמים לא.

ש. נתנו לכם לחיות בינתיים?

ת. לא הרביצו. אם קבלו הוראות - הם עשו. אבל עם הצעירות אתנו עשו ככה. הם הכינו אותנו. הם דיברו אתנו בהונגרית ואמרו: הורגים אתכם. היינו צעירות, לא שמנו לב לזה.

מקור: ארכיון יד ושם O.3/10603